Jaarstukken 2022

20-10-2023

Ratio weerstandsvermogen	Waardering weerstandsvermogen
> 2,0	Uitstekend
1,4 - 2,0	Ruim voldoende
1,0 - 1,4	Voldoende
0,8 - 1,0	Matig
0,6 - 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Slecht

Getuige de waarderingstabel is de ratio weerstandsvermogen van onze gemeente uitstekend.

3.6.5 Financiële kengetallen

Deugdelijke en transparante jaarstukken zijn in het belang van de horizontale controle door Provinciale Staten en de Raad op de financiële positie van de gemeente. Daarnaast bestaat onder raadsleden behoefte aan inzicht in de financiële sturingsruimte en financiële positie. In de afgelopen jaren zijn verschillende wijzigingen doorgevoerd met als doel de horizontale verantwoording en het verticale toezicht te versterken door de financiële informatie inzichtelijker en transparanter te maken.

Het opnemen van kengetallen in de jaarstukken past in het streven naar meer transparantie. Daarmee wordt beoogd de Raad in staat te stellen gemakkelijker inzicht te krijgen in de financiële positie en de baten en de lasten van de gemeente. De kengetallen vormen een verbinding tussen de verschillende aspecten die de raad in zijn beoordeling van de financiële positie moet betrekken om een verantwoord oordeel te kunnen geven. Zij leveren daarmee ook een bijdrage aan hun kaderstellende en controlerende rol.

Kengetallen ter ondersteuning van de beoordeling van de financiële positie
Kengetallen zijn getallen, die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de jaarstukken of de balans en die kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van een gemeente. Deze kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaarheid en wendbaarheid. De kengetallen worden gezamenlijk opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing, omdat deze paragraaf weergeeft hoe solide de begroting is en in hoeverre financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen. De genoemde kengetallen en de plaats in de jaarstukken helpen de raadsleden bij het verkrijgen van verantwoord inzicht in – en het beoordelen van de financiële positie.

Hoe de kengetallen in relatie tot de financiële positie moeten worden beoordeeld is voorbehouden aan het horizontale controle- en verantwoordingsproces van de betrokken gemeente. Met het oog daarop wordt voorgeschreven dat het college van burgemeester en wethouders in de begroting en jaarstukken een beoordeling geeft van de kengetallen in hun onderlinge verhouding in relatie tot de financiële positie. Het gebruik van kengetallen heeft geen functie als normeringsinstrument in het kader van het financieel toezicht door de Provincies of het Rijk. Voor de beoordeling van de financiële positie is het belangrijk dat zowel naar de balans als naar de exploitatie wordt gekeken. In de kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit komt tot uitdrukking of een gemeente over voldoende structurele baten beschikt, en welke mogelijkheid er is om de structurele baten op korte termijn te vergroten. De kengetallen netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio en grondexploitatie hebben betrekking op de balans.

Financiële kengetallen 2022	Niet voldoende	Matig	Voldoende
Netto schuldquote (exclusief verstrekte leningen)			
Netto schuldquote (inclusief verstrekte leningen)			
Solvabiliteitsratio			
Grondexploitatie			
Structurele exploitatieruimte			
Belastingcapaciteit meerpersoonshuishouden t.o.v. landelijk gemiddelde			
OZB belastingcapaciteit meerpersoonshuishouden t.o.v. artikel 12 norm			

Hieronder wordt per kengetal weergeven welke verhouding wordt uitgedrukt.

Netto schuldquote en netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

De volgende tabel geeft inzicht in de druk van rentelasten en aflossingen op de gemeentelijke exploitatie.

Netto schuldquote	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022
Netto schuldquote (excl. verstrekte leningen)	-18,1%	-9,1%	-17,1%
Netto schuldquote (incl. verstrekte leningen)	-18,1%	-8,4%	-17,2%

Mede omdat Ouder-Amstel geen vaste schulden heeft en ook geen leningen, zijn de exploitatiebaten en de financiële bezittingen voldoende om alle financiële schulden en verplichtingen te voldoen. Dit komt tot uiting in het negatieve kengetal. Beide netto-schuldquotes 2022 zijn voldoende.

In de VNG-uitgave "Houdbare Gemeentefinanciën" is aangegeven dat wanneer de schuld lager is dan de jaaromzet (< 100%) dit als voldoende kan worden bestempeld tussen 100% en 130% als matig en boven 130% als onvoldoende.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen een indicatie over de financiële positie van een gemeente.

De solvabiliteitsratio drukt immers het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

Solvabiliteitsratio	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022
Solvabiliteitsratio	30,7%	49,0%	43,3%

Wanneer de helft of meer van het totaal vermogen uit eigen vermogen bestaat, dan is een gemeente voldoende solvabel. Is het kengetal voor solvabiliteit kleiner dan 30%, dan is er veel vreemd vermogen aanwezig en wordt dat als onvoldoende beoordeeld.

De solvabiliteitsratio 2022 is matig.

Grondexploitatie

Ouder-Amstel heeft in 2022 geen grondexploitaties.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten uit de Onroerende Zaakbelasting (OZB).

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat de structurele baten en structurele lasten met elkaar worden vergeleken. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. De relevantie van dit kengetal voor de beoordeling van de financiële positie schuilt erin dat het van belang is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De kengetallen moeten daarbij in samenhang worden bezien. Wanneer bijvoorbeeld de grondexploitatie niet bijdraagt om de schuldpositie te verminderen en de structurele exploitatieruimte negatief is, geeft het kengetal belastingcapaciteit inzicht in de mogelijkheid tot hogere baten.

Structurele exploitatieruimte	Rekening 2021	Begroting 2022	Rekening 2022
Structurele exploitatieruimte	-0,5%	2,0%	3,3%

In het financieel toezicht wordt de begroting van een gemeente langs de lat gelegd die geldt voor artikel 12 gemeenten. Voor het bedrag voor onvoorzien bij artikel 12 gemeenten wordt uitgegaan van de vuistregel, die ook de Commissie BBV acceptabel vindt. Die vuistregel is 0,6% van de som van de uitkering Gemeentefonds Algemene Uitkering (AU) plus integratie- en decentralisatie uitkeringen) en de OZB-capaciteit.

Een gemeente zou in de begroting dit bedrag aan ruimte moeten ramen om structurele tegenvallers op te kunnen vangen. Wij zetten de structurele ratio af tegen de genoemde 0,6%.

De structurele exploitatieruimte in 2022 is 3,2% en kan dus als voldoende worden aangemerkt.
De normering is als volgt:

Normering	Beschrijving
Voldoende	Structureel ratio > 0,6%
Matig	Structureel ratio tussen > 0% - 0,6%
Onvoldoende	Structureel ratio < 0%

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin een financiële tegenvaller kan worden opgevangen en of er ruimte is voor nieuw beleid.

De belastingcapaciteit ten opzichte van het landelijk gemiddelde geeft inzicht in de mate waarin de tarieven in Ouder-Amstel afwijken van het landelijk gemiddelde. De belastingcapaciteit voor 2022 wordt afgezet tegen de meest recente informatie omtrent het landelijk gemiddelde, in casu het landelijk gemiddelde over 2022. Gemeente Ouder-Amstel heeft zelf een norm bepaald om de belastingcapaciteit te kunnen beoordelen. Een onvoldoende bij deze norm geeft aan dat de woonlasten in Ouder-Amstel hoger zijn dan het landelijke gemiddelde. Op voorstel van de stuurgroep die is ingesteld naar aanleiding van het advies door de Commissie vernieuwing BBV, is ervoor gekozen om de belastingcapaciteit te relateren aan landelijk gemiddelde tarieven. Een gemiddelde geeft meer inzicht in de betekenis van de belastingcapaciteit voor de financiële positie dan wanneer het gerelateerd wordt aan een maximaal te heffen tarief. De gemiddelde belastingcapaciteit wordt ook onderling door gemeenten gebruikt om lasten te vergelijken en inzicht te hebben in de lokale tarieven van omliggende gemeenten.

De belastingcapaciteit ten opzichte van de zgn. artikel 12 norm geeft de ruimte weer tussen het feitelijke OZB-tarief versus het OZB-tarief die een gemeente in rekening brengt indien deze in aanmerking komt voor een aanvullende uitkering uit het gemeentefonds, uitgedrukt in OZB-opbrengst. Er bestaat geen maximum voor het tarief voor OZB.

Belastingcapaciteit	Rekening 2020	Rekening 2021	Rekening 2022
Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	874	892	934
Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin	777	811	904
Belastingcapaciteit meerpersoonshuishoudens t.o.v. landelijk gemiddelde	**112%**	**110%**	**103%**

Landelijke Normering

Er is geen landelijke normering bekend. Wij stellen voor om als referentie norm 100% te hanteren. Voor Ouder-Amstel is de beoordeling:

Normering	Beschrijving
Voldoende	% belastingcapaciteit < 100%
Matig	% belastingcapaciteit tussen 100% - 110%
Onvoldoende	% belastingcapaciteit > 110%

Onbenutte OZB-capaciteit woningen

Om te bepalen hoe hoog de onbenutte belastingcapaciteit voor woningen is, wordt de geraamde opbrengst van de Onroerende Zaakbelastingen woningen vergeleken met de opbrengst die minimaal gegenereerd zou moeten worden om voor de artikel 12-status in aanmerking te komen.

In de artikel 12-normering wordt 0,1729% als gewogen gemiddeld ozb-tarief genomen in meicirculaire 2022. Voor Ouder-Amstel is het tarief voor 2022 0,0693%. Het verschil van 0,1036% geeft dan ook de onbenutte belastingcapaciteit woningen weer. Als dit percentage wordt toegepast op de WOZ-waarde van woningen in de gemeente (3.226.000.000) en de uitkomst daarvan vervolgens vergelijken met de in de begroting geraamde opbrengst in 2022, geeft dat aan dat de gemeente nog een onbenutte belastingcapaciteit woningen heeft van € 3.342.000.